

УДК 330.131.7:656.6

Ігор Аверічев

МЕХАНІЗМ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВ ВОДНОГО ТРАНСПОРТУ

У статті розроблений механізм забезпечення економічної безпеки підприємств водного транспорту та визначені його основні елементи.

Ключові слова: економічна безпека, механізм забезпечення економічної безпеки, водний транспорт.

В статье разработан механизм обеспечения экономической безопасности водного транспорта и определены его основные элементы.

Ключевые слова: экономическая безопасность, механизм обеспечения экономической безопасности, водный транспорт.

Articles in the mechanism to ensure enterprise security ekonomichnoi water transport and its main components.

Keywords: ekonomichnoi security, mechanism to ensure enterprise security ekonomichnoi, water transport .

Постановка проблеми. Управління економічною безпекою на підприємствах водного транспорту повинне спрямовуватися на досягнення такого стану економічної системи, за якого будь-які загрози вчасно виявлятимуться та ліквідуватимуться з мінімальними витратами при стабільності розвитку інших елементів системи. Для реалізації цього потрібні відповідні механізми управління. Формування механізму управління безпекою на підприємствах водного транспорту потребує розробки його системної концепції, створення комплексу методологічних підходів та методичних рішень, які необхідні для впровадження концепції в практику управління підприємством.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідженню механізму управління економічною безпекою підприємств присвячені праці Л. І. Абалкіна, І. П. Мойсеєнко, О. О. Шолок, Т. О. Пожуєва, О. В. Овчаренко та ін. Крім того, зазначені автори не виділяють в структурі механізму забезпечення економічної безпеки інструментарій підвищення рівня безпеки, не розкриваються методи впливу суб'єкта на об'єкт. Крім того, механізм управління економічною безпекою на водному транспорті взагалі не розглядався.

Метою дослідження є розробка механізму забезпечення економічної безпеки підприємств водного транспорту.

Виклад основного матеріалу дослідження. Механізм управління безпекою на підприємствах водного транспорту може бути представлений як цілісна організаційно-економічна система забезпечення економічної безпеки, що є складовою частиною в загальній структурі господарського механізму підприємства (рис. 1).

© Аверічев І. М., 2014

Таким чином, під механізмом управління економічною безпекою слід розуміти послідовність заходів з економічної безпеки, яка зумовлена сукупністю взаємозалежних елементів, що формують стан і зміст процесів, відповідно до визначених параметрів ефективності спрямованих на досягнення відповідного рівня. З вище означеного можна зробити висновок, що механізм управління економічної безпеки підприємства має такі характеристики: за природою інтересів і характером завдань він є організаційно-економічним; за рівнем функціонування – реалізується на рівні підприємства; за способом здійснення цілей – є механізмом змішаного управління, який об'єднує в собі самоуправління та управління ринковими структурами, також на нього впливають державні органи; за способом реалізації – є інструментом реалізації управління економічною безпекою (ЕБ) у динаміці; до складу механізму управління економічною безпекою підприємства входять внутрішня складова управління (управління ЕБ підприємства і внутрішні фактори впливу на нього) та зовнішня складова регулювання (зовнішні фактори впливу на ЕБ).

Рис. 1. Основні елементи механізму забезпечення економічної безпеки підприємства

Відповідно до розглянутих характеристик механізм управління економічною безпекою підприємства є сукупністю органічно взаємопов'язаних і взаємодіючих елементів, узгоджене функціонування яких підпорядковане здійсненню і підвищенню ефективності ЕБ, спрямованого на вирішення завдань, визначених зовні заданими потребами підприємства. З економічної точки зору, при формуванні механізму забезпечення економічної безпеки, потрібно враховувати не лише загрози та їхній вплив на підприємство водного транспорту, а й головну мету функціонування будь-якого підприємства – отримання прибутку. Таким чином, при управлінні економічною безпекою, треба узгоджувати і ресурсомісткість, і ефективність, і рівень безпеки. Крім того, визначальним аспектом забезпечення економічної безпеки на підприємствах водного транспорту є постійний контроль та організація процесу її створення на всіх етапах. Дана вимога спровокована часовим фактором, оскільки виробництво і споживання транспортної послуги збігаються в часі.

При формалізації механізму забезпечення економічної безпеки на підприємствах водного транспорту важливо визначити напрями взаємодії основних елементів та окреслити їхні основні управлінські функції (рис. 2). Організаційна структура підприємств водного транспорту включає три основні складові: судноплавні компанії, берегові об'єкти, порти та їх інфраструктуру. Визначені суб'єкти повинні взаємодіяти на принципах послідовності та взаємоузгодженості дій, що забезпечується за умови встановлення взаємовідповідальності та визначенні ролі та функції кожного елемента в процесі надання транспортної послуги. Суб'єкти забезпечення безпеки надання транспортних послуг визначають основні фактори та принципи, які автором пропонується поділити на зовнішні та внутрішні за принципом впливу на економічну безпеку.

Об'єктом управління в механізмі є економічна безпека підприємства водного транспорту, яка включає компоненти складових безпеки діяльності підприємства та спрямовується на досягнення поставлених цілей. Цілі забезпечення економічної безпеки автором пропонується розподілити на кількісні та якісні, що дозволить структуризувати методи впливу на них за компонентами складових. Так для забезпечення мінімізації втрат потрібно застосувати методи фізичної, техніко-технологічної, екологічної, економіко-виробничої та правової безпеки. Основою для забезпечення цілей та напрямів, підтримки належного рівня економічної безпеки підприємства є своєчасне та оптимальне застосування відповідних методів, базуючись на відповідних принципах, які мають регулювати всі аспекти забезпечення економічної безпеки. Підсистема інструментарію забезпечення економічної безпеки на підприємствах водного транспорту об'єднує сукупність інструментів і важелів, які використовуються в процесі дії методів цього механізму. Для досягнення ефективності забезпечення економічної безпеки на підприємствах водного транспорту використовуються методи організаційно-управлінського, соціально-правового, техніко-технологічного та економічного впливу.

Функції, використані в механізмі забезпечення економічної безпеки на підприємствах водного транспорту, утворюють підсистему управління, яка взаємопов'язана з ресурсним забезпеченням, підсистемами прийняття рішень і інструментарію забезпечення економічної безпеки.

Висновки та пропозиції. Реалізація механізму забезпечення економічної безпеки на підприємствах водного транспорту дозволить досягти низку позитивних ефектів, таких як зниження витрат і втрат та отримання додаткових доходів за рахунок формування та розвитку дієвого та ефективного ринку послуг в галузі водного транспорту, розвитку системи сертифікації, зокрема, отримання міжнародних сертифікатів та ліцензій, зростання вартості капіталу і гудвілу підприємств водного транспорту, поява можливостей для перевезення VIP пасажирів та високо тарифних пасажирів та ін. Зниження витрат і втрат можливе за рахунок зниження обсягів помилок персоналу, уникнення надзвичайних ситуацій, ліквідації відмов від послуг, ліквідації невиконаних послуг, зниженні екологічних загроз, мінімізації штрафів і санкцій та ін.

ЛІТЕРАТУРА

1. Жихарева В. В. Економіка морського транспорту: Учебник / Жихарева В. В., Котлубай А. М., Кибик О. Н. и др. – Харьков: «БУРУН КНИГА», 2012. – 480 с.
 2. Собакарь А. О. Забезпечення безпеки судноплавства на морському та річковому транспорті заходами державного контролю // Часопис Академії адвокатури України. – 12 (3`2011). – С. 2.
 3. Репіна І. М., Єрмолаєв П. В. Тернарна модель ресурсного забезпечення економічної безпеки підприємства. //Економіка. Менеджмент. Підприємництво. – №23 (II).
-

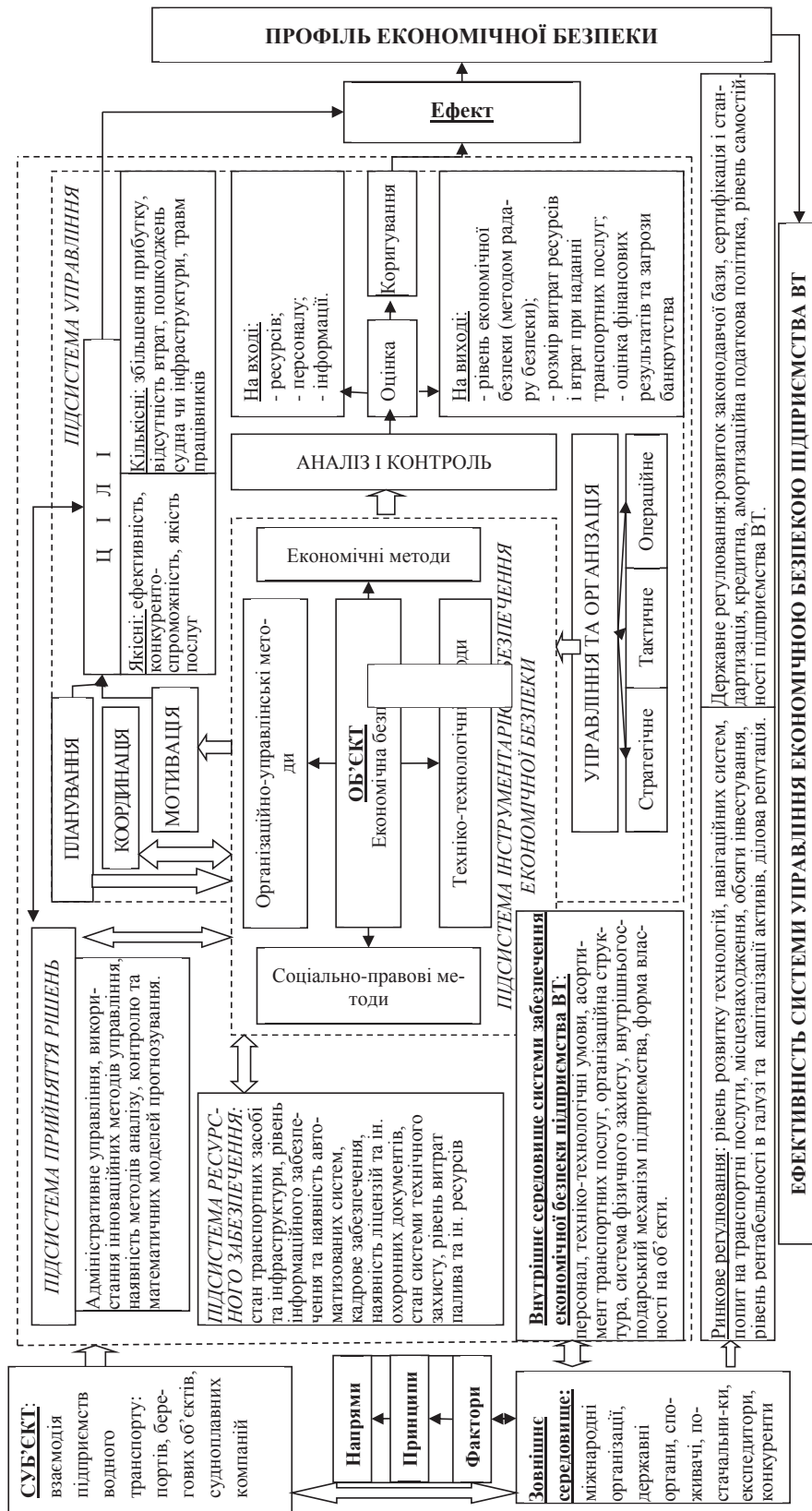

Рис. 2. Механізм забезпечення економічної безпеки на підприємствах водного транспорту